

INTERVIEW MET HOOGLERAAR TESSA ROSEBOOM: "MIJN UITEINDELIJKE DOEL IS OM BIJ TE DRAGEN AAN EEN BETERE WERELD."

Gepost op november 6, 2019 by Anneke Schrijft

"Ik vind het ontzettend leuk om te vertellen over mijn onderzoek maar wil ook altijd weer meer weten, en dus onderzoek blijven doen."
(Foto: Marieke de Lorijn/Marsprine)

Prof. dr. T.J. (Tessa) Roseboom is hoogleraar Vroege Ontwikkeling en Gezondheid aan de Universiteit van Amsterdam. Ze leidt een team van onderzoekers in het Amsterdam UMC en is verbonden aan de onderzoeksinstituten Amsterdam Reproduction & Development en het Amsterdam Public Health Research Institute. Onlangs verscheen haar boek *De eerste 1000 dagen*. Afgelopen week plaatsten wij de review van dit inspirerende boek, wat mensen aanzet om de eerste 1000 dagen van een mensenleven anders te bezien. Deze dagen zijn cruciaal en hierin wordt het fundament voor de rest van een mensenleven gelegd. In het interview met Anneke Schrijft vertelt Tessa Roseboom uitgebreid over haar onderzoek (hoe de vroege ontwikkeling de latere gezondheid kan beïnvloeden) en wat haar belangrijkste ontdekking (op dit moment) hierin is.

Hoe is *De eerste duizend dagen* tot stand gekomen?

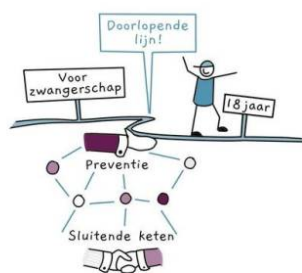
"Ik doe al lange tijd onderzoek naar hoe factoren in het vroege leven de latere groei, ontwikkeling en gezondheid van mensen beïnvloeden, en raakte steeds meer onder de indruk van het belang van een goed begin. Vanuit verschillende vakgebieden kwam er steeds meer bewijs voor het belang van een goed begin. Vanuit de biologie, geneeskunde en economie. Toch was er nog onvoldoende vertaling van die wetenschappelijke kennis naar de praktijk en naar beleid. Vandaar dat ik besloot een boek te schrijven voor de eerste 1000 dagen."

Minister de Jong krijgt het boek *De eerste 1000 dagen* overhandigd door hoogleraar Tessa Roseboom. Minister de Jong: "Elk kind heeft maar 1 kans op een goede start in het leven, niemand kan die overdoen. Over de risico's, maar vooral de kansen rondom de eerste 1000 dagen van een kind, schreef Tessa Roseboom een hoopvol boek." (Bron quote [twitter](#))

De eerste duizend dagen verscheen in 2018, zijn er ondertussen nieuwe ontwikkelingen in je onderzoek?

"Na het verschijnen van het boek is er veel gebeurd. Belangrijkste is dat minister de Jonge het landelijk programma Kansrijke Start heeft gelanceerd, dat investeert in de eerste 1000 dagen. Meer dan 100 gemeenten in Nederland zijn inmiddels aan de slag om met de lokale partners een plan te maken om in hun gemeente ook te zorgen voor de beste start van elk kind. Er wordt vaak gezegd 'it takes a village to raise a child' en dat is waar. Daarom is het zo mooi dat in zo veel gemeenten verschillende partijen elkaar opzoeken en samenwerken om te zorgen voor een goede start voor elk kind. We leren veel van de ervaringen van al die gemeenten, wat werkt wel en wat werkt niet. Welke behoeften hebben aanstaande ouders? En wat werkt het best? Hoe kunnen we nog beter gebruik maken van alle kennis en kunde die er al is?"

Tessa Roseboom: “Meer dan 100 gemeenten in Nederland zijn inmiddels aan de slag om met de lokale partners een plan te maken om in hun gemeente ook te zorgen voor de beste start van elk kind.” (Afbeelding: [GGD](#))

Hoe verklaar je de toenemende belangstelling in de ontwikkeling van kinderen?

We realiseren ons steeds meer dat het fundament in de eerste 1000 dagen van het leven wordt gelegd. Vroeger werd gedacht dat de foetus de perfecte parasiet was, dat die nam wat hij nodig had, en ongevoelig was voor invloeden van buitenaf. Inmiddels weten we beter. Juist in de eerste prille fase van het leven, waarin alle organen worden aangelegd, er een grote gevoeligheid is. Juist daarom is het zo belangrijk dat je het leven goed begint. Als dat niet zo is, en je een valse start maakt in het leven dan heb je daar levenslang last van.

Wanneer ontstond je interesse in dit onderwerp?

“Tijdens mijn studie biologie was ik al enorm geïnteresseerd in voortplanting en het wonder van nieuw leven dat ontstaat. Toen ik tijdens mijn studie in een ivf-laboratorium onderzoek deed en door de microscoop keek naar eicellen en zaadcellen en prille embryo's was ik zo gebiologeerd door het begin van het leven dat me dat eigenlijk nooit meer heeft losgelaten.”

“Er wordt vaak gezegd *it takes a village to raise a child* en dat is waar.” ~ Tessa Roseboom (Foto: Roberto Caruso, papieren illustratie: Stephanie Han Kim)

Je doet al 23 jaar onderzoek naar hoe de vroege ontwikkeling de latere gezondheid kan beïnvloeden wat was jouw belangrijkste ontdekking?

“Ik doe al sinds 1996 onderzoek naar mensen die in de Hongerwinter zijn verwekt, en dus tijdens hun allerprilste ontwikkeling in de baarmoeder werden blootgesteld aan ondervoeding. Wat we vonden was dat kinderen van moeders die ondervoed waren later een grotere kans hadden op chronische ziekten zoals hart- en vaatziekten, suikerziekte en depressies. Dit was het eerste bewijs in mensen dat wat moeders eten in de zwangerschap een belangrijke invloed heeft op de gezondheid van haar kinderen decennia later.”

Wat zijn de beste eigenschappen van een onderzoeker?

“Onderzoekers moeten vooral nieuwsgierig zijn. Daarnaast helpt het om te beschikken over een gezonde dosis creativiteit en doorzettingsvermogen.”

"Ik kan en wil niet accepteren dat armoede en oorlog er gewoon bij horen. De gevolgen van een slechte start zijn te groot, en daarom wil ik blijven onderzoeken hoe we ervoor kunnen zorgen dat elk kind een goede start krijgt, waar ook ter wereld."

~ Prof.dr. T.J. Roseboom
hoogleraar Vroege Ontwikkeling en Gezondheid

"Vooral complexe problemen als armoede zijn niet zomaar op te lossen, terwijl we weten dat opgroeien in armoede grote nadelige gevolgen heeft." ~ Tessa Roseboom (Foto: onbekend)

Wat is het leukste van onderzoek doen?

"Het is ontzettend leuk om nieuwe dingen te leren en te ontdekken. Verder vind ik het heel leuk om samen te werken met mensen uit andere vakgebieden EN dat de resultaten van het onderzoek ook kunnen worden toegepast om bij te dragen aan gezondere toekomstige generaties."

Je hebt een indrukwekkende staat van dienst. Wat is je drijfveer?

"Mijn uiteindelijke doel is om bij te dragen aan een betere wereld, door meer te weten te komen over hoe we kinderen een goede start kunnen geven. Ik ben ervan overtuigd dat als elk kind een goede start zou hebben de wereld gelijkjer en gezonder zou zijn."

Wat vind je leuker, lesgeven of onderzoek?

"Ik vind het ontzettend leuk om te vertellen over mijn onderzoek (of dat nu is aan studenten, collega's, professionals, beleidsmakers of een lekenpubliek) maar wil ook altijd weer meer weten, en dus onderzoek blijven doen. Voorlopig blijf ik dus beiden doen!"

"Na het verschijnen van het boek is er veel gebeurd. Belangrijkste is dat minister de Jonge het landelijk programma Kansrijke Start heeft gelanceerd, dat investeert in de eerste 1000 dagen." ~ Tessa Roseboom

Welke stappen wilt je nog maken op wetenschappelijk gebied?

"We weten nu goed hoe belangrijk een goede start is, maar we weten nog niet goed genoeg hoe we er ook voor zorgen dat elk kind een goede start krijgt. Vooral complexe problemen als armoede zijn niet zomaar op te lossen, terwijl we weten dat opgroeien in armoede grote nadelige gevolgen heeft. Dit is een van de onderwerpen waar ik me de komende tijd in wil verdiepen om echt vooruitgang te boeken. Ik kan en wil niet accepteren dat armoede en oorlog er gewoon bij horen. De gevolgen van een slechte start zijn te groot, en daarom wil ik blijven onderzoeken hoe we ervoor kunnen zorgen dat elk kind een goede start krijgt, waar ook ter wereld."